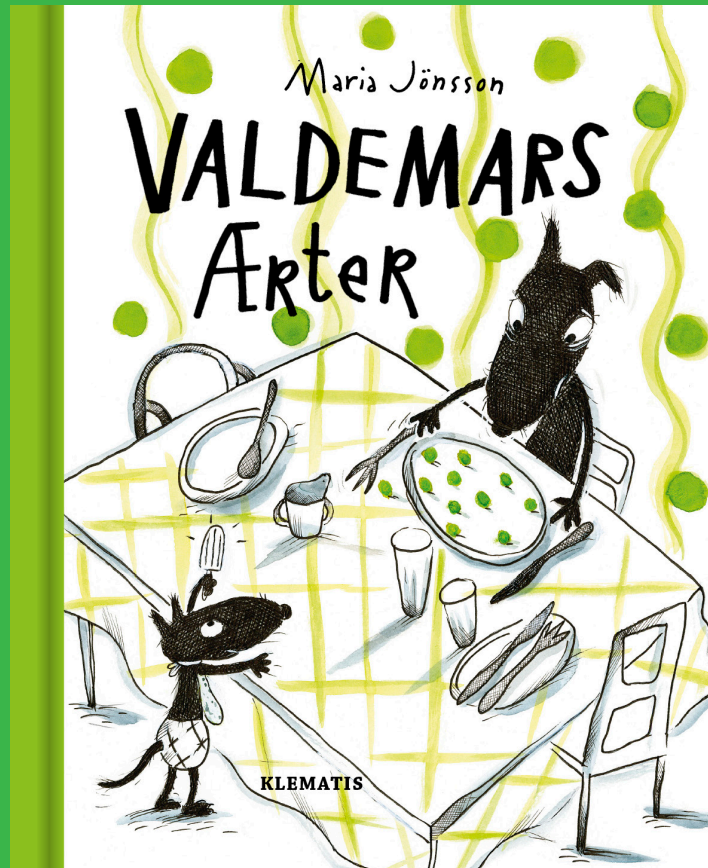

Valdemars ærter

Af Maria Jönsson
Klematis 2017

Mary Fonden

Skab læseglæde

Vi anbefaler, at I arbejder med bogen over tre uger. Læsegruppen mødes to gange om ugen. Tre af gangene læser I bogen. Hver læsning er forskellig – se "Huskesedler til oplæsning" i faghæftet eller på de fire inspirationsark.

Boghæftet er til inspiration. Vær opmærksom på børnegruppens nysgerrighed og energi ift. den enkelte bog. Styrk dialogen med børnene, og lav aktiviteter, som bygger videre på deres interesser. Bogen danner afsæt for samtalen men må aldrig være en begrænsning for dialogen.

Før I går i gang med at læse

Nogle børn har brug for at spore sig ind på bogen, inden I åbner den.

Det kan I gøre ved, at de møder og bruger bogens ord og begreber gennem sanselige aktiviteter og dialog.

- Brug spisesituationen til at tale om livretter.
- Smag på ærter.

Sprogstrategi

Illustrationerne i bogen taler deres eget sprog. Giv tid til fordybelse, og vær opmærksom på børnenes reaktioner under læsningen. Brug spørgsmål som "Gad vide, hvorfor..." eller "Gad vide, hvordan..." for at inddrage børnene i bogens indhold. Brug hverdagssituationer til at relatere til bogens indhold og de gode ord.

Gode ord

De gode ord er karakteriseret ved, at de kan konkretiseres, visualiseres og/eller dramatiseres. Begynd altid med at spørge børnene, om nogen af dem kender ordet og kan fortælle eller vise, hvad det betyder. Arbejd med de gode ord i alle tre bogsamtaler. Variér ved, at børnene anden og tredje gang skiftes til at forklare ordene /vendingen.

1. Ærter

Der skal smages på ærter. Måske kan børnene være med til at pille ærter og tælle, hvor mange der er i bælgene, og lade dem trille i skålen.

2. Lillesøster

Hvorfor hedder det lillesøster? Visualisér ordet ved at se på familie billeder. Tal også om, en lillesøster altid er lille.

3. Sultne

Anvend ordet i spisesituationen, og tal om, hvad man kalder det, når man ikke er sulten længere.

4. Sluger

Dramatisér ordet, og ret fokus på forskellen mellem at spise og sluge maden.

5. Smasker

Så skal der smaskes.

6. Hader

Dramatisér ordet med mimik og lyd – og gør det samme med antonymet "elsker".

7. Grøntsager

Konkretisér ordet ved at se på grøntsager i madpakkerne eller ved at besøge et supermarked eller grønttorv.

8. Jamrer

Så skal der jamres.

9. Uretfærdigt

Konkretisér ordet ved at hælde mere på den ene tallerken end på den anden, og anvend også ordet "retfærdigt".

10. Sukker

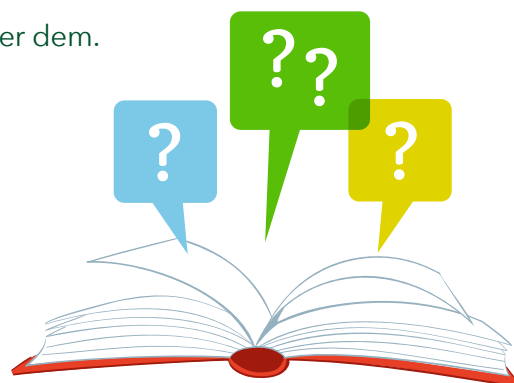
Så skal der sukkes. Tal også om ordets anden betydning, og lad børnene smage på sukker.

Spørgsmål til bogsamtale

Bogen er afsæt for samtalen, men vær nysgerrig på, hvad der optager børnene, og lad samtalen følge deres interesser. Stil åbne og tilpassede spørgsmål, som udfordrer børnene på deres udviklingsniveau. Nogle børn kan have brug for at pege på bogens illustrationer som svar på spørgsmål.

- Valdemar elsker fiskepinde. Hvad er din livret?
- Valdemar bryder sig ikke om ærter – han siger, han hader dem. Er der noget mad, som du ikke bryder dig om at spise?
- Skal du spise op, inden du får dessert?
- Line får en is, da hun har spist op. Hvordan tror du, Valdemar har det inde i?
- Hvordan snød Valdemar sin far?
- Er der noget, du synes, der er uretfærdigt?

Samtale om illustrationer

- Find den illustration, som du bedst kan lide. Fortæl hvorfor.
- Hvad spiser Valdemar med? Og hvad spiser lillesøster med?
- Hvilke ting eller møbler kender du fra jeres køkken?
- Hvor mange fiskepinde sluger Valdemar?
- Hvor mange ærter spiser han?
- Hvad sker der med Lines is?
- Hvilken slags is fik Valdemar og Line til dessert? Hvad er din yndlings-is?

LæseLeg derhjemme

- Del bogens indhold med forældrene, og lad dem bidrage med forskellige slags grøntsager til maddagen.
- Bed forældrene om at sende et billede af børnenes livret.

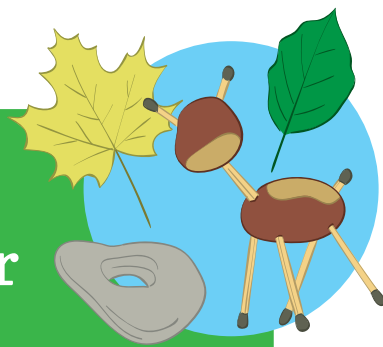
Musikalske aktiviteter

- *Rim: "Vi skal spise – velbekomme, vores maver de er tomme. Hør dem rumle deres vise: Vi vil gumle, vi vil spise. Gæt hvad maven får i dag, gør nu li' som mig og smag."*
- *"Jeg er en lille undulat"*
- *"Min far og mor de ka' li gule ærter" (Nikki snakki mussi mussi)*

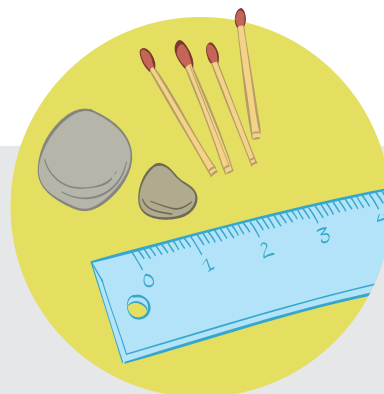
Kreative aktiviteter

- Så ærter.
- Hold en maddag med fiskepinde, ærter og chokoladeis.
- Lav en kollage, hvor I klipper livretter og "haderetter" ud af tilbudsaviser.
- Dæk bord med tallerkener, bestik og glas.

Ideer til leg

- Leg smage-lege med grøntsager.
- Leg Kimsleg med mad.
- Leg med ærteposer. Balancér poserne på hovedet, eller kast dem til hinanden.
- Leg i dukkekøkkenet, og lav mad til bamserne.
- Dramatisér bogen med bamser eller dukker.

Sætninger til at gentage

I kan fx prøve at sige sætningerne i kor, rappe, hoppe eller klappe dem.

- Stop! Du har ikke spist dine ærter.
- Valdemar HADER ærter.
- Jeg vil også have min is – NU!

Bogklog

Bogklog er spørgsmål, der fungerer som oplæg til små samtaler, hvor I sætter fokus på forskellige aspekter ved bogens ord. Formålet er at bidrage til, at ordet lagres i børnenes ordforråd. Leg bogklog som afslutning på arbejdet med bogen.

1. Valdemar er et drengenavn. Nævn tre andre drengenavne.
2. Hvad er antonymet til sulten?
3. Ærter er en grøntsag. Nævn tre andre slags grøntsager.
4. Hvilken farve har ærter?
5. Er ærter runde eller firkantede?
6. Ordet "fiskepinde" er lavet af to ord. Hvilke?
7. Hvordan lyder det, når du smasker?
8. Hvordan lyder det, når du sukker?
9. Line er Valdemars lillesøster. Hvad er Valdemar til Line?
10. Hvad siger far, at man får, når man spiser ærter?
11. Hvis mave ender ærterne i?
12. Line får en chokoladeis. Nævn to andre slags is.

Bøger jeg kender-bog

Giv hvert barn sin egen notesbog. Den kan bruges som evalueringsredskab, dialogstarter samt i overgangene. Det er sjovt for børnene at se tilbage på, hvad de har læst.

1. Indsæt et lille udprint af bogforsiden.
2. Giv bogen stjerner.
3. Tegn en tegning.

